

evropský
sociální
fond v ČR

EVROPSKÁ UNIE

MINISTERSTVO ŠKOLSTVÍ,
MLÁDEŽE A TĚLOVÝCHOVY

OP Vzdělávání
pro konkurenceschopnost

INVESTICE DO ROZVOJE VZDĚLÁVÁNÍ

INTEGROVANÁ
STŘEDNÍ ŠKOLA
POLYGRAFICKÁ

Člověk a společnost

2. Gender

www.isspolygr.cz

Vytvořil:
PhDr. Andrea Kousalová

Integrovaná střední škola polygrafická,
Brno, Šmahova 110
Šmahova 110, 627 00 Brno

Interaktivní metody zdokonalující edukaci na ISŠP
CZ.1.07/1.5.00/34.0538

Gender

DUM číslo: 2
Gender

Škola	Integrovaná střední škola polygrafická, Brno, Šmahova 110
Ročník	1. ročník (SOŠ, SOU)
Název projektu	Interaktivní metody zdokonalující proces edukace na ISSP
Číslo projektu	CZ.1.07/1.5.00/34.0538
Číslo a název šablony	III/2 Inovace a zkvalitnění výuky prostřednictvím ICT.
Autor	PhDr. Andrea Kousalová
Tematická oblast	Základy společenských věd – Člověk a společnost
Název DUM	Gender
Pořadové číslo DUM	2
Kód DUM	VY_32_INOVACE_02_ZSV_KO
Datum vytvoření	1.11.2012
Anotace	Prezentace se věnuje popisu problematiky gender v České republice a ve světě. Součástí prezentace je i popis domácího násilí.

Pokud není uvedeno jinak, je uvedený materiál z vlastních zdrojů autora

GENDER

= pojem, který odkazuje na sociální rozdíly (v protikladu k biologickým rozdílům) mezi muži a ženami, které jsou kulturně a sociálně podmíněné, konstruované, tj. mohou se v čase měnit a různí se jak v rámci jedné kultury, tak mezi kulturami. Jsou předmětem socializace. Závaznost těchto rozdílů tedy není přirozeným, neměnným stavem, ale dočasným stupněm vývoje sociálních vztahů mezi muži a ženami.

Biologické pohlaví x Gender

Rozeznáváme dvě biologická
pohlaví:

mužské x ženské

Rozeznáváme dva *gendery:*

maskulinita x femininita

Genderová socializace

= chlapci učí být chlapci a dívky se učí být dívkami

Učení se genderu probíhá zejména v dětství na základě genderově podmíněných očekávání rodičů a blízkého okolí. V důsledku strategie „pokus-omyl“ se dítě učí, co je pro něj jako pro chlapce či dívku „vhodné“ – které hračky, oblečení, aktivity, chování mu jsou na základě jeho pohlaví „přiděleny“.

– u chlapců, kterým jsou např. zpravidla přidělovány striktně chlapecké hračky na rozdíl od dívek, jimž je dovoleno hrát si i s autíčky či vojáčky, tedy hračkami přidělenými chlapcům.

V tomto procesu není dítě pouze pasivním subjektem, ale přímo se účastní a učí se osobou Svému genderu se neučíme pouze v dětství, ale v celém průběhu života.

Genderový stereotyp

typický muž X typická žena

**typicky mužské X typicky
ženské chování,**

**typicky mužské X typicky
ženské uvažování,**

**typicky mužské X typicky
ženské reakce...**

Genderová role

= soubor určitých pravidel (většinou nepsaných, neformálních), které předpisují určité typy chování pouze ženám a jiné pouze mužům.

(např. většina společnosti považuje za správné, když žena zůstane s dítětem na mateřské dovolené a muž chodí do zaměstnání. Pokud je tomu v některých rodinách obráceně, už to jako správné vnímáno není.)

Příklad genderové typologie:

„MUŽ“	„ŽENA“
inteligentní	citová
nezávislý	závislá
individualista	„sociální“, schopnost vcítovat se do druhých
aktivní	pasivní
silný	slabá
racionální	intuitivní
bojovný	mírumilovná

Zadání - Uved'te tři příklady, kde se projevuje genderová typologie.

Princip rovných příležitostí

= všichni členové společnosti mají právo na rovnost před zákonem a na stejný přístup bez ohledu na rasu, vyznání, gender anebo sociální původ.

Diskriminace

= porušení principu rovných příležitostí (přímá, nepřímá).

Porušení principu rovných příležitostí s ohledem na gender na trhu práce

horizontální segregace = oborová, poukazuje na to, že v mnohých oborech převažují buď muži nebo ženy (v zemědělství, lesnictví, rybolovu, dobývání nerostných surovin, průmyslu a stavebnictví dominují muži, ve službách ženy)

vertikální segregace = rozdělení trhu práce podle pozic a pohlaví

statistická diskriminace = diskriminovány ženy na základě předsudku, že vykazují nižší produktivitu

Skleněný strop

= odkazuje na diskriminaci žen při povyšování - ženy naráží na neviditelné bariéry, které je udržují na nižších úrovních řízení a brání jim v postupu v rámci organizace

Společnost a domácí násilí

= tabuizovaný problém ve společnosti

= nedokonalá legislativa

= tzv. **spirála domácího násilí**:

1. *Období vystupňování napětí*

(např. neustálé kritizování, vyhrožování, zesměšňování atd.)

2. *Samotný akt násilí*

(fyzický útok, sexuální zneužití, psychický nátlak, který má za cíl pokořit vás, např. ve formě nedovolení vám celou noc usnout, přinucení svléknout se před jeho přáteli, atd.)

3. *Omluvy, odprošování, svalování viny na ostatní*

(dárky na usmířenou, odprošování, pláč, sliby, obviňování partnerky, že za to může vlastně ona, atd.)

Na konci třetí fáze se chování agresora opět proměňuje, je jasné, že se cyklus začíná opakovat.

Seznam použité literatury a internetových odkazů:

ŠMAUSOVÁ, GERLINDA. *Kdopak by se genderu bál?* [online]. [Cit. 1.11.2012]. Dostupné z: <http://www.cec-wys.org/prilohy/1dc3aec4/Kdopak%20by%20se%20genderu%20bal.pdf>

Wikipedia: Gender. [online]. [Cit. 1.11.2012]. Dostupné z: <http://cs.wikipedia.org/wiki/Gender>

Gender. Rovné příležitosti. Výzkum. [online]. [Cit. 1.11.2012]. Dostupné z: http://www.genderonline.cz/uploads/2bacf1db99079832e79b1562745da8db7d4dcde6_rocnik01-1-2000.pdf

Gender. [online]. [Cit. 1.11.2012]. Dostupné z: <http://www.obrazky.cz>

Slovník cizích slov ABD. Genderová role. [online]. [Cit. 1.11.2012]. Dostupné z: <http://slovník-cizich-slov.abz.cz/web.php/slovo/genderova-role>